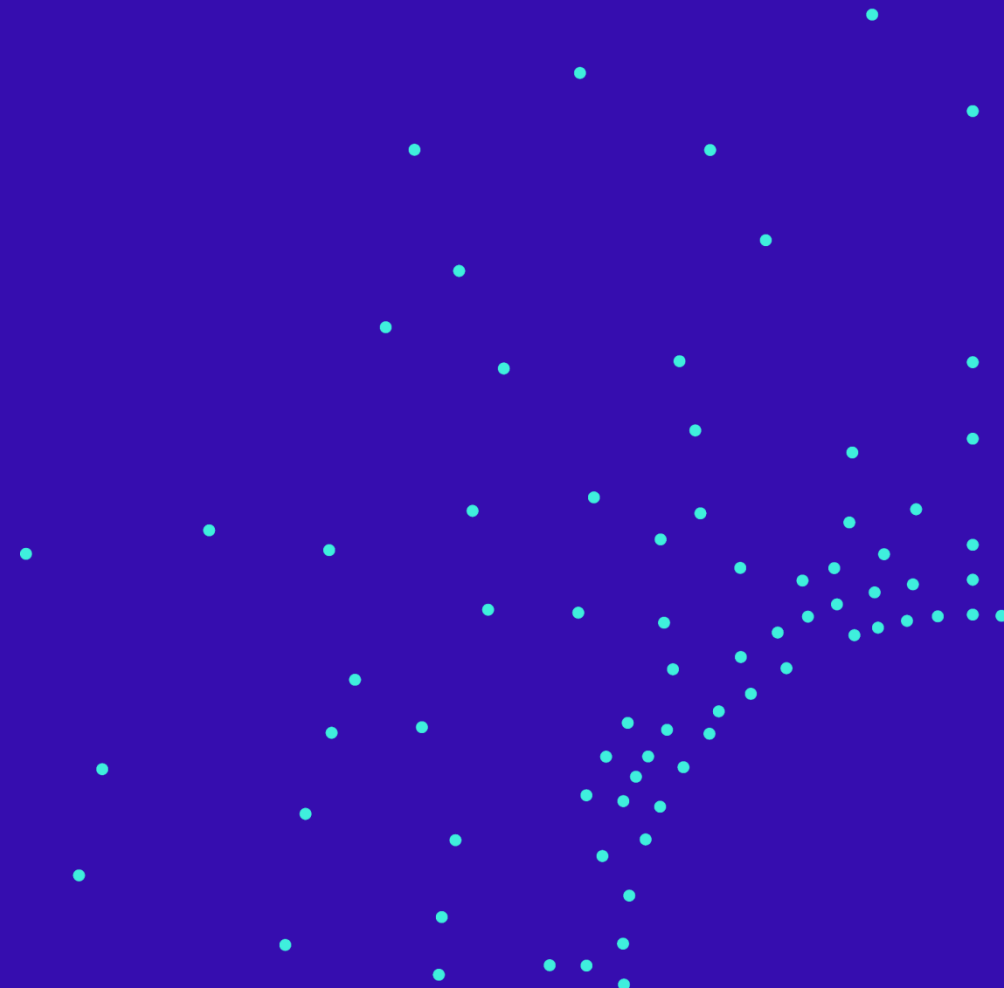

Rettsmedisinsk erklæring og legen i retten

Gerd Jorunn M Delaveris

Rettsmedisinske erklæringer

- Straffesaker
- Etter skriftlig mandat (politi, påtalemyndighet, retten)
- Krever grunnlagsdokumentasjon og / eller egen undersøkelse
- Inneholder vurderinger og konklusjon i hht spørsmålene/oppdraget (i mandatet)

Lov og forskrift

Erklæringer omtales i

- Straffeloven
- Straffeprosessloven kap 11
- Domstolloven § 208
- Helsepersonelloven kap 2, § 15
- Forskrift om krav til helsepersonells attester, erklæringer o.l.
- Legeforeningens etiske regler

Eksempel på mandat til overgrepsmottak

- Redegjøre for undersøkelsen og oppfølgingen av fornærmede, og om å sammenholde funn ved undersøkelse med undersøktes forklaring forut for undersøkelsen
- Ofte bes det kun om pasientjournal eller medisinsk dokumentasjon
- Av og til får man ikke noe skriftlig mandat... Etterspør!

Rettsmedisinske erklæringers form og innhold

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
2. Erklæringens form	2
2.1 Font, skriftstørrelse og linjeavstand	2
2.2 Avsnitt og tegnsetting	2
2.3 Overskrifter	2
2.4 Innholdsfortegnelse	2
3. Erklæringens innhold	3
3.1 Forside	3
3.2 Innholdsfortegnelse	3
3.3 Sammendrag.....	3
3.4 Mandat	3
3.5 De(n) sakkyndiges kvalifikasjoner	3
3.6 Habilitet.....	4
3.7 Metode og fremgangsmåte som er benyttet	4
3.8 Undersøkelsen(e).....	4
3.9 Vurdering	4
3.10 Konklusjonen(e)	4
4. Oppsummering av ovennevnte punkter	5
5. Vedrørende vitneutspørring i retten	5
6. Henvisninger til andre relevante kilder	6

Rettsmedisinsk erklæring

- Forside og innholdsfortegnelse
- Sammendrag (funn, vurderinger, konklusjon)
- Mandat (gjengis i helhet)
- De(n) sakkyndiges kvalifikasjoner
- Habilitet
- Metode og fremgangsmåte redegjøres for
- Undersøkelsen(e)/grunnlagsdokumentasjonen (funn beskrives objektivt og nøytralt)
- Vurdering (faglig vurdering, referanser, angi usikkerhet)
- Konklusjonen(e) (baseres på vurderingene)

Ad undersøkelse

- Angi all grunnlagsdokumentasjon/bakgrunnsinformasjon
- Angi hva og hvordan du har undersøkt
 - Hva og hvor på kroppen og med hvilken undersøkelsesteknikk og instrumenter osv
 - Angi også hva du ikke har undersøkt og eventuelt hvorfor
- Angi resultater av tilleggsundersøkelser
- Obs klokkeslett, datoer osv

NKLM arbeider med ny nasjonal mal

Prinsipper for ny mal

- Friteksterklæring
- Dekke alle punkter og momenter fra:
 - DRK veileder til Rettsmedisinske erklærings form og innhold
 - Rettsmedisinsk protokoll for undersøkelse
- Grunn dokumentasjon detaljert nok til etterprøving
- Vurderinger med forklaring av grunnlag
- Etterrettelighet:
 - Opplysninger: Hvor, hvem, hva, når?
 - Unngå omformuleringer og gjentakelser

The image shows two screenshots of legal forms. The left screenshot is a 'Rettsmedisinsk protokoll for undersøkelse av pasient som angir seksuelt overgrep' (Forensic medical protocol for examination of a patient reporting sexual assault) from the Norwegian Police (POLITIET). It includes fields for patient information, arrival, and medical examination. The right screenshot is a 'Rettsmedisinsk journal' (Forensic medical journal) from St. Olavs Hospital HF, showing a table for recording findings and a section for 'Undersøkelse forklaring' (Examination explanation).

Flere brukere og interessenter å ta hensyn til

Interessenter

- Ansatte ved landets Overgrepsmottak
- Oppdragsgivere: politi, påtalemyndighet, retten
- DRK – kvalitets-vurderer erklæringene
- NKLM – nasjonalt ansvar for fagutvikling og kompetanse

- Advokatforeningen
- Legeforeningen
- NRF, andre rettsmedisinske miljøer
- Interesseorganisasjoner for overgrepsutsatte
-?

Husk alltid

Kopi til den rettsmedisinske kommisjon

- alle erklæringer som skal benyttes til etterforskning eller rettslig behandling i straffesaker

Vanlige spørsmål rekvirenten lurere på

- Er det skade?
- Hva slags skade? Hvor?
- Hvor gamle er skadene?
- Hvordan kan skadene ha oppstått?
- Passer skadene med ett eller flere hendelsesforløp?
- Hvor farlig var skadene? Skadepotensial?
- Risiko for varige mèn?

- Seksuell kontakt?
- Psykososiale tilstand og følger

Eksempler på grunnlagsdokumentasjon i overgrepsmottak

- Mandat
- Rettsmedisinsk protokoll
- Pasientjournal
 - Smitte
 - Graviditet
- Fotografier og skisser
- Rettstoksikologiske
analyser
- Psykososial oppfølging
- Sykemelding

Mandat fra politi og påtalemyndighet om undersøkelse (granskning)

- Barnehus/sosialpediatriske miljøer
- Behandlende leger/spesialistmiljøer
- Rettsmedisinske fagmiljøer
- Sjelden overgrepsmottak
 - Blir bedt om erklæring på bakgrunn av undersøkelser som allerede er utført.

Samtykke og frigivelse av grunnlagsdokumentasjon

- Samtykke til frigivelse av dokumentasjon!
- Spesielt samtykke for rettstoksikologiske analysesvar

Legen i retten

Stevning

Hva slags formelle rolle har man?

- Rettsoppnevnt sakkyndig (oppnevnt av domstolen)
- Sakkyndig uten rettsoppnevning (partssakkyndig)
 - Strprl § 148, 149
- Ordinært vitne
- Avklar tvil om rolle i forkant

Legen i retten

- Forberedelser
 - Kjenn din erklæring, sjekk opp litteratur og gjeldende god praksis
- Kontakt med aktor før hovedforhandling
 - Forbered deg på spørsmål fra aktor og potensielle fra forsvarer
- Vitnestøtte i de fleste domstoler (www.domstol.no)

Domstolen forventer

- Retten og sakens tjener
- Godt forberedt
- Har faglig tyngde og integritet
- Klare svar og graderer tvil
- Forståelig språk (keep it short and simple)

Rettsinstanser

- Påtale
 - Politiadvokat
 - Statsadvokat
- Tingretten er første rettsinstans (1 fagdommer, 2 meddommere)
- Lagmannsretten er ankeinstans (2 fagdommere, 5 meddommere)

- Utspørring ved aktor først deretter forsvarer
 - Utspørring dreier seg oftest om det som står i erklæringen
 - Kan være detaljert og spesifikk til at man leser opp hele erklæringen
 - Enkelte utdypende spørsmål er vanlig.
- Holde deg til mandatet ditt.
- Det er lov å si «nei, det kan jeg ikke uttale meg om», «det trenger jeg mer tid for å undersøke» osv

- **Dress up**
- **Stand up**
- **Speak up**
- **Shut up**